

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGUMÄÄRUS (EL) nr 1287/2013,

11. detsember 2013,

millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 173 ja 195,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjon võttis 2010. aasta märtsis vastu teatise „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” („strateegia „Euroopa 2020”). Euroopa Ülemkogu kinnitas teatise 2010. aasta juunis. Strateegia „Euroopa 2020” aitab reageerida majanduskriisile ning selle eesmärk on valmistada liitu ette järgmiseks kümnendiks. Sellega kehtestatakse viis kliima ja energietika, tööhõive, innovatsiooni, hariduse ning sotsiaalse kaasamise valdkonda käsitlevat kaugeleulatuvat eesmärki, mis tuleb saavutada 2020. aastaks, ning määratakse kindlaks majanduskasvu peamised tõukejõud, millega tahtakse muuta liit dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks. Samuti rõhutatakse strateegias, kui oluline on edendada Euroopa majanduskasvu, tagades samal ajal kõrge tööhõive määra, vähese CO₂-heitega ressursi- ja energiatõhusa majanduse ning sotsiaalse ühtekuuluvuse. Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEdel) peaks olema otsustav osa strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisel. Nende osa kajastub asjaolus, et VKEsid mainitakse strateegia „Euroopa 2020” seitsmest juhtalgusest kuues.

(2) Tagamaks, et ettevõtetel, eelkõige VKEdel on keskne roll liidu majanduskasvus, mis on peamine prioriteet, võttis komisjon 2010. aasta oktoobris vastu teatise „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja

konkurentsivõime keskele kohale”, mille nõukogu kinnitas oma 2010. aasta detsembri istungil. Tegemist on strateegia „Euroopa 2020” juhtalgusega. Teatises nähakse ette strateegia, mille eesmärk on hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist ning säilitada seejuures Euroopa tugev, mitmekesine ja konkurentsivõimeline tööstusbaas ja toetada seda, eelkõige parandades ettevõtjate jaoks raamtingimusi ning edendades siseturu mitut aspekti, sealhulgas äritegevusega seotud teenuseid.

(3) 2008. aasta juunis võttis komisjon vastu teatise „Kõigepealt mõtle väikestele. Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”, mille üle väljendas nõukogu oma 2008. aasta detsembri istungil heameelt. Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” (SBA) näeb ette tervikliku poliitilise raamistiku VKEdele, edendab ettevõtlust ning kinnistab õiguses ja poliitikas põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele”, et suurendada VKEde konkurentsivõimet. SBAGA kehtestatakse kümme põhimõtet ning visandatakse poliitilised ja õigusmeetmed, mille abil edendada VKEde kasvupotentsiaali ja töökohtade loomise võimalusi. SBA rakendamine aitab saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgi. Juhtalgustes on juba sätestatud mitu VKEsid käsitlevat meetet.

(4) Seejärel on vaadatud SBA läbi ning 2011. aasta veebruaris avaldatud läbivaatamise tulemuste põhjal võttis nõukogu 2011. aasta 30. ja 31. mail vastu järeldused. Kõnealusel läbivaatamisel antakse ülevaade SBA rakendamise ja hinnatakse praeguses majanduskeskkonnas tegutsevate VKEde vajadusi, arvestades, et neil on järjest raskem pääseda ligi rahastamisele ja siseneda turgudele. Läbivaatamisel antakse ülevaade SBA rakendamise esimese kahe aasta jooksul tehtud edusammudest, sätestatakse uued meetmed, et reageerida majanduskriisi tõttu tekkinud probleemidele, millest sidusrühmad on teada andnud, ning pakutakse välja viise SBA kasutuselevõtmise ja rakendamise parandamiseks, milles sidusrühmad täidavad konkreetset osa ja eestvedajaks on ettevõtlusorganisatsioonid. Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEde programmi erieesmärgid peaksid kajastama kõnealusel läbivaatamisel välja toodud prioriteete. Tähtis on tagada, et nimetatud programmi rakendatakse kooskõlas SBA rakendamisega.

Eelkõige peaksid erieesmärkide meetmed andma panuse eespool nimetatud kümne põhimõtte ning SBA läbivaatamise käigus kindlaks määratud uute meetmete järgimise.

⁽¹⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 125.

⁽²⁾ ELT C 391, 18.12.2012, lk 37.

- (5) Nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1311/2013⁽¹⁾ sätestatakse mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020. Mitmeaastases finantsraamistikus kirjeldatakse, kuidas saavutada poliitilised eesmärgid, nimelt suurendada majanduskasvu ja töökohtade arvu Euroopas, saavutada vähese CO₂-heitega ja keskkonnahoidlikum majandus ning anda liidule rahvusvaheliselt silmapaistvam koht.
- (6) Selleks et aidata kaasa liidu ettevõtete, eriti VKEde konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse tugevdamisele, toetada olemasolevaid VKEsid, soodustada ettevõtluskultuuri ning edendada VKEde kasvu, teadmispõhise ühiskonna arendamist ja tasakaalustatud majanduskasvul põhinevat arengut, tuleks luua ettevõtete konkurentsivõime ja VKEde programm („COSME programm”).
- (7) COSME programmis tuleks seada esmatähtsale kohale lihtsustamise kava vastavalt komisjoni 8. veebruari 2012. aasta teatisele „2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku lihtsustamise kava”. Liidu ja liikmesriikide rahaliste vahendite kasutamist ettevõtete ja VKEde konkurentsivõime edendamise valdkonnas tuleks paremini koordineerida, et tagada vastastikune täiendus, suurem tõhusus ja nähtavus ning saavutada eelarve vallas parem koostoime.
- (8) Komisjon on võtnud kohustuse kliimameetmeid süvalaiendada liidu rahastusprogrammidesse ja suunama vähemalt 20 % liidu eelarvest kliimaga seotud eesmärkidesse. On oluline tagada, et COSME programmi ettevalmistamisel, väljatöötamisel ja rakendamisel edendataks kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist ning riskiennetust. Käesoleva määruse alla kuuluvad meetmed peaksid soodustama üleminekut vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele ja ühiskonnale.
- (9) Nõukogu otsusest nr 2001/822/EÜ⁽²⁾ tuleneb, et ülemeremaade ja -territooriumide üksused ja organid on COSME programmis osalemiseks abikõlblikud.
- (10) Liidu konkurentsivõimepoliitika eesmärk on kehtestada institutsiooniline ja poliitiline korraldus, mis loob tingimused ettevõtete, eelkõige VKEde jätkusuutlikuks kasvuks. Konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse saavutamine tähendab võimet saavutada ja hoida ettevõtte majanduslikku konkurentsivõimet ja kasvu kooskõlas säästva arengu eesmärkidega. Tulude jätkusuutlikkuse kasvu peamine allikas on suurem tootlikkus, sealhulgas ressursi- ja energiatootlikkus. Konkurentsivõime sõltub ka ettevõtjate võimest kasutada täielikult ära selliseid võimalusi nagu siseturg. See on eriti oluline VKEde jaoks, kes moodustavad liidu ettevõtetest 99 %, tagavad kaks kolmandikku erasektori praegustest töökohtadest ja 80 % uutest töökohtadest ning loovad rohkem kui poole liidu ettevõtete loodavast kogulisandväärtusest. VKEd on majanduskasvu, tööhõive ja ühiskonna integreerumise peamised eestvedajad.
- (11) Komisjoni 18. aprilli 2012. aasta teatise pealkirjaga „Töövõimalusterohke majanduse taastumine” jõutakse järeldusele, et nendes poliitikavaldkondades, millega edendatakse üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele (näiteks ressursi- ja energiatõhusust ning kliimamuutusi käsitlevad poliitikavaldkonnad), on võimalik luua 2020. aastaks rohkem kui viis miljonit töökohta ning seda eelkõige VKE sektoris. Seda silmas pidades võivad COSME programmi konkreetsete meetmed sisaldada jätkusuutlike toodete, teenuste, tehnoloogiate ja protsesside arendamise edendamist ning ressursi- ja energiatõhususe ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse soodustamist.
- (12) Viimastel aastatel on liidu poliitikakujundamises pööratud konkurentsivõimele suurt tähelepanu turutõrgete ning poliitiliste ja institutsiooniliste probleemide pärast, mis kahjustavad liidu ettevõtjate, eriti VKEde konkurentsivõimet.
- (13) COSME programmis tuleks seega käsitleda turutõrkeid, mis mõjutavad liidu majanduse konkurentsivõimet üleilmsel tasandil ja kahjustavad ettevõtjate, eelkõige VKEde võimet konkureerida maailma muude piirkondade ettevõtjatega.
- (14) COSME programmis tuleks eelkõige käsitleda VKEsid, nagu on määratletud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽³⁾. Käesoleva määruse kohaldamisel peaks komisjon konsulteerima kõigi asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas VKEsid esindavate organisatsioonidega. Erilist tähelepanu tuleks pöörata mikroettevõtetele, käsitööga tegelevatele ettevõtetele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, vabakutselistele ja sotsiaalsetele ettevõtetele. Tähelepanu tuleks pöörata ka potentsiaalsetele, uutele ja noortele ettevõtjatele ning naisettevõtjatele, aga ka teistele konkreetsetele sihtgruppidele, näiteks vanemaelised inimesed, sisseandajad ning sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevad või haavatavatesse elanikkonnarühmadesse kuuluvad ettevõtjad, näiteks puuetega inimesed, ning äritegevuse ülemineku, hargettevõtete, kõrvalettevõtete ja ettevõtjatele teise võimaluse andmise edendamisele.
- (1) Nõukogu 2. detsembrist 2013 määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega sätestatakse mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (Vt käesoleva ELT lk 884).
- (2) Nõukogu 27. novembri 2001. aasta otsus nr 2001/822/EÜ ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega („Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus”) (EÜT L 314, 30.11.2001, lk 1).
- (3) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikroettevõtjate, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (15) Paljud liidu konkurentsivõime probleemid on seotud sellega, et VKEdel on raske juurde pääseda nii rahastamisele – nad näevad suurt vaeva, et tõestada oma krediidivõimelisust – kui ka riskikapitalile. Kõnealused raskused avaldavad halba mõju uute asutatud ettevõtete tasemele ja kvaliteedile ning ettevõtete kasvule ja püsijäämise määrale, samuti uute ettevõtjate valmisolekule võtta üle elujõulisi ettevõtteid ettevõtte omanikuvahetuse/pärimise kontekstis. Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1639/2006/EÜ⁽¹⁾ loodud liidu rahastamisvahendid on tõendanud oma lisaväärtust ning on andnud positiivse panuse vähemalt 220 000 VKEle. Kavandatavad rahastamisvahendid annavad liidule suuremat lisaväärtust muu hulgas sellega, et tugevdavad siseturгу riskikapitali jaoks ning arendavad üleeuroopalist VKEde finantsturgu ja tegelevad turutõrgetega, millega liikmesriigid tegeleda ei saa. Liidu meetmed peaksid olema järjepidevad ja sidusad ning täiendama VKEdele ette nähtud liikmesriikide rahastamisvahendeid, toimima finantsvõimendusena ning vältima turumoonutuste tekitamist ning olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012⁽²⁾. Üksused, kellele usaldatakse meetmete rakendamine, peaksid tagama täiendavuse ja vältima topeltfinantseerimist liidu vahenditest.
- (16) Komisjon peaks pöörama tähelepanu käesoleva määruse rahastamisvahendite kaudu antava rahastamise nähtavusele, tagamaks et liidu toetuse kättesaadavus oleks teada ning et antud toetust tunnistataks turul. Selleks peaksid finantsvahendajad olema kohustatud ka teavitama lõplikke vahendite saajaid selgesõnaliselt sellest, et rahastamine osutus võimalikuks käesoleva määruse rahastamisvahendite toetuse kaudu. Komisjon ja liikmesriigid peaksid võtma vajalikke meetmeid, sealhulgas looma kasutajasõbralikke e-süsteeme, et levitada VKEde ja vahendajate seas teavet saadavalolevate rahastamisvahendite kohta. Nimetatud süsteemid, mis võivad hõlmata ühte portaali, ei tohiks dubleerida olemasolevaid süsteeme.
- (17) Ettevõtlusvõrgustik Enterprise Europe (edaspidi „ettevõtlusvõrgustik“) on tõestanud oma lisaväärtust Euroopa VKEdele, olles äritegevuse toetuse ühtseks teeninduspunktiks ning aidates ettevõtetel parandada oma konkurentsivõimet ja uurida äri võimalusi nii siseturul kui ka muudel turgudel. Meetodite ja tööviiside ühtlustamise ning äritegevuse tugiteenuste Euroopa mõõtme saab tagada ainult liidu tasandil. Ettevõtlusvõrgustik on eelkõige aidanud VKEdel leida koostöö- või tehnosiirde partnereid siseturul ja kolmandates riikides ning saada nõu liidu rahastamisallikate, liidu õiguse ja intellektuaalomandi kohta ning ökoinnovatsiooni ja jätkusuutlikku tootmist ergutavate liidu programmide kohta. Ettevõtlusvõrgustik on saanud ka tagasisidet liidu õiguse ja standardite kohta. Selle ainuomased teadmised on eriti olulised teabe erinevuste kaotamisel ning piiriüleste tehingutega seotud kulude vähendamisel.
- (18) Vaja on jätkata jõupingutuste tegemist, et optimeerida veelgi teenuste kvaliteeti ja ettevõtlusvõrgustiku toimimist, eelkõige seoses VKEde teadlikkusega pakutavatest teenustest ja sellest tuleneva suutlikkusega neid teenuseid kasutada, integreerides rahvusvahelistumist ja innovatsioonialaseid teenuseid, tihendades ettevõtlusvõrgustiku koostööd piirkondlike ja kohalike VKEde sidusrühmadega, konsulteerides vastuvõtivate organisatsioonidega ja kaasates neid paremini, vähendades bürokraatiat, tõhusdades IT-tuge ning parandades ettevõtlusvõrgustiku ja selle teenuste nähtavust kaetud geograafilistes piirkondades.
- (19) VKEde vähene rahvusvahelistumine nii Euroopas kui ka väljaspool mõjutab konkurentsivõimet. Mõningate hinnangute kohaselt ekspordib praegu või on viimase kolme aasta jooksul ekspordinud vaid 25 % liidu VKEdest; üksnes 13 % neist ekspordib liidust väljapoole korrapäraselt ja vaid 2 % on investeerinud väljapoole oma asukohariiki. Lisaks nähtub Eurobaromeetri 2012. aasta uuringu, et VKEde kasvu potentsiaal on kasutamata rohelistel turgudel nii liidus kui ka sellest väljaspool, täpsemalt seoses rahvusvahelistumise ning riigihangetes osalemisega. Kooskõlas SBAGA, milles kutsutakse liitu ja liikmesriike üles toetama ja julgustama VKEsid kasutama ära väljaspool liitu asuvate turgude kasvu, osutab liit rahalist abi mitmele algatusele, näiteks liidu ja Jaapani tööstuskoostöö keskusele ja Hiinas tegutsevale VKEdele mõeldud intellektuaalomandi õiguste kasutajatoele. Liidu lisaväärtus luuakse koostöö edendamise abil ja osutades Euroopa tasandil teenuseid, mis täiendavad, kuid ei dubleeri, liikmesriikide kaubanduse edendamise põhiteenuseid ning tugevdavad avaliku ja erasektori teenuseosutajate ühiseid jõupingutusi selles valdkonnas. Sellised teenused peaksid hõlmama teavet intellektuaalomandi õiguste, normide ning riigihankevõimaluste ja eeskirjade kohta. Täiel määral tuleks arvesse võtta nõukogu 6. detsembri 2011. aasta järelduste „Tööstuspoliitika rakendamise tugevdamine kogu ELis“ II osa komisjoni teatise „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime kesksel kohale“ kohta. Sellega seoses peaks hoolikalt määratletud

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuen-dustegevuse raamprogramm (2007—2013) (ELT L 310, 9.11.2006, lk 15).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

Euroopa klastrite strateegia täiendama riiklikke ja piirkondlikke jõupingutusi, et ergutada tiptasemel klastrite loomist ja nende rahvusvahelist koostööd, võttes arvesse asjaolu, et VKEde klastrite loomine võib olla peamine vahend, mille abil suurendada nende innovatsioonisuutlikkust ja võimaldada neil alustada tegevust ülemereturgudel.

- (20) Liidu ettevõtete, eelkõige VKEde konkurentsivõime parandamiseks tuleb liikmesriikidel ja komisjonil luua soodne ettevõtluskeskkond. Eristatult tuleb pöörata VKEde huvidele ja sektoritele, milles nad kõige aktiivsemalt tegutsevad. Liidu tasandi algatused on vajalikud ka teabe ja teadmiste vahetamiseks Euroopa ulatuses ning selles valdkonnas võivad eriti kulutõhusad olla digitaalsed teenused. Selliste meetmetega saab kaasa aidata VKEdele võrdsete tingimuste loomisele.
- (21) Siseturul esinevad lüngad, killustatus ja tarbetu bürokratia takistavad kodanikke, tarbijaid ja ettevõtjaid, eriti VKEsid saamast siseturust täit kasu. Seetõttu on hädavajalik liikmesriikide, Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühine püüdlus lahendada puudujääke rakendamises, õigusaktides ja teabes. Kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega peaksid liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tegema ka koostööd VKEde asjatu haldus- ja regulatiivse koormuse vähendamiseks ja ärahoidmiseks. COSME programm on ainus konkreetselt VKEdele keskendunud liidu programm ning selle meetmed peaksid andma panuse nende eesmärkide elluviimisse, aidates eelkõige parandada ettevõtete raamtingimusi. Selles jõupingutuses peaks olema oma osa COSME programmi raames rahastatud toimivuskontrollidel ja mõjuhinnangutel.
- (22) Konkurentsivõimet mõjutab ka liidus levinud suhteliselt vähene ettevõtlusvõime. Vaid 45 % liidu kodanikest (naistest vähem kui 40 %) sooviks olla füüsilisest isikust ettevõtja, samal ajal kui USA-s soovib seda 55 % rahvastikust ja Hiinas 71 % (Eurobaromeetri 2009. aasta uuring ettevõtluse kohta). SBA kohaselt tuleks pöörata tähelepanu kõigile ettevõtjate ees seisvatele olukordadele, sealhulgas asutamine, kasv, üleminek ja pankrot (teine võimalus). Ettevõtluskoolituse edendamine ning ühtekuuluvust ja järjepidevust parandavad meetmed, näiteks võrdlus-uuringud ja heade tavade vahetamine, tekitavad liidu jaoks suurt lisaväärtust.
- (23) Programm „Erasmus noortele ettevõtjatele” käivitati, et anda uutele ettevõtjatele või neile, kes soovivad ettevõtjaks hakata, võimalus ettevõtluskogemuse omandamiseks mõnes muus liikmesriigis, kui nende enda oma, ning võimaldada neil seega oma ettevõtlusalast võimekust

parandada. Seoses eesmärgiga parandada ettevõtluse ja ettevõtluskultuuri edendamiseks raamtingimusi, peaks komisjon saama võtta meetmeid, et aidata uutel ettevõtjatel parandada oma suutlikkust arendada oma ettevõtlusalast oskusteavet, oskusi ja hoiakuid ning parandada oma tehnoloogilist suutlikkust ja ettevõtte juhtimise alaseid oskusi.

- (24) Üleilmne konkurents, demograafilised muutused, ressurside piiratus ja esilekerkivad ühiskondlikud suundumused loovad uusi väljakutseid ja võimalusi erinevate sektorite jaoks, mis on vastamisi üleilmsete probleemidega ja milles on suur VKEde osakaal. Näiteks disainipõhistel sektoritel on vaja kohaneda, et kasutada ära võimalusi, mida pakub seni kasutamata suur nõudlus personaalsete, loominguliste ja kaasavate toodete järele. Kuna need probleemid mõjutavad kõiki kõnealuste liidu sektorite VKEsid, on vaja liidu tasandil kooskõlastatud tegevust, et luua uute toodete ja teenuste tekkimist kiirendavate algatuste kaudu täiendav kasv.
- (25) Liikmesriikides võetavate meetmete toetuseks võib kasvule ja ettevõtlusele märkimisväärt mõju avaldavates sektoripõhistes ja sektoritevahelistes valdkondades, eelkõige neis, kus VKEdele on suur osakaal, toetada COSME programmist algatusi, mis kiirendavad kõige konkurentsivõimelisematel ärimudelitel, täiustatud toodetel ja protsessidel, organisatsioonilistel struktuuridel või muudetud väärtusahelatel põhinevate konkurentsivõimeliste ja säästvate tööstusharude kujunemist. Nagu on toodud esile komisjoni 30. juuni 2010. aasta teatistes „Euroopa kui maailma soovituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava”, mille üle avaldas nõukogu 2010. aasta oktoobris heameelt, on turism liidu majanduse jaoks tähtis sektor. Selle sektori ettevõtted annavad otseselt 5 % liidu sisemajanduse koguproduktist (SKP). Turismi olulisust tunnustatakse ka Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping), kus kirjeldatakse liidu pädevusi selles valdkonnas. Euroopa turismialgatussega võib täiendada liikmesriikide meetmeid, innustades soodsa keskkonna loomist ja edendades liikmesriikidevahelist koostööd, eelkõige heade tavade vahetamist. Meetmed võivad sisaldada turismi teadmistebaasi rikastamist andmete ja analüüsi abil ning rahvusvaheliste koostööprojektide väljatöötamist tihedas koostöös liikmesriikidega, vältides seejuures liidu ettevõtete suhtes kohustuslike nõuete kehtestamist.

- (26) COSME programmis esitatakse eesmärkide elluviimise meetmed, eesmärkide täitmiseks vajalik kogu rahastamis-pakett, rahastamisvahendite minimaalne rahastamis-pakett, eri tüüpi rakendusmeetmed ning järelevalve-, hindamis- ja liidu finantshuvide kaitsmise läbipaistev kord.

- (27) COSME programmiga täiendatakse liidu muid programme, kuid samal ajal peetakse silmas, et iga rahastamisvahendit tuleks rakendada vastavalt selle jaoks ette nähtud erikorraale. Seega ei tohiks tekkida võimalust, et samu abikõlblikke kulusid rahastatakse kaks korda. Selleks et saavutada liidu rahastamise lisandväärtus ja oluline mõju, tuleks arendada COSME programmi tihedat koostööd Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁽¹⁾ („Horisont 2020 programm”), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013⁽²⁾ („struktuurifondid”) ja teiste liidu programmidega.
- (28) Läbipaistvuse ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid tuleks arvestada kõikides COSME programmi asjaomastes algatustes ja meetmetes. Samuti tuleks kõnealustes algatustes ja meetmetes arvesse võtta kõikide kodanike inimõiguste ja põhivabaduste austamise põhimõtet.
- (29) VKEdele toetuste andmisele peaks eelnema läbipaistev protsess. Toetuse määramine ja väljamaksmine peaks olema läbipaistev, bürokraatiavaba ning kooskõlas ühiste eeskirjadega.
- (30) Käesoleva määrusega nähakse kogu COSME programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembrist 2013 eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimiskäsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽³⁾ punkti 17 tähenduses.
- (31) Tagamaks, et rahastamine piirdub üksnes turutõrgete ning poliitiliste ja institutsiooniliste probleemide lahendamise, ja pidades silmas turumoonutuste vältimist, peaks COSME programmi raames toimuv rahastamine vastama liidu riigiabi eeskirjadele.
- (32) Euroopa Majanduspiirkonna lepingus ja assotsieerimislepingute protokollides on sätestatud tingimused asjaomaste riikide osalemiseks liidu programmides. Muude kolmandate riikide osalemine peaks olema võimalik juhul, kui lepingud ja menetlused seda ette näevad.
- (33) Oluline on tagada COSME programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ja rakendamine võimalikult tulemuslikult ja kasutajasõbralikult, tagades samal ajal ka õiguskindluse ja COSME programmile juurdepääsu kõigile osalejatele.
- (34) Kohanduste tegemiseks tuleks COSME programmi kontrollida ja hinnata. COSME programmi rakendamise kohta tuleks esitada igal aastal aruanne, milles on esitatud nii tehtud edusammud kui ka kavandatavad tegevused.
- (35) COSME programmi rakendamise üle tuleks teostada igal aastal järelevalvet, kasutades selleks peamisi näitajaid, mille abil hinnatakse programmi tulemusi ja mõju. Need näitajad, sealhulgas asjaomased alusnäitajad, peaksid andma minimaalse võrdlusalusel, mille põhjal hinnata, kui suures ulatuses on COSME programmi eesmärgid saavutatud.
- (36) Kõigi COSME programmi raames toetatavate meetmete eesmärkide saavutamist käsitlevas komisjoni vahearuandes tuleks esitada ka hinnang VKEde vähese osalemise määra kohta, kui seda on avastatud märkimisväärselt paljudes liikmesriikides. Vajaduse korral võiksid liikmesriigid vahearuande tulemusi oma vastavates poliitikates arvesse võtta.
- (37) Liidu finantshuvid peaksid olema kaitstud kogu kulutsükli jooksul proportsionaalsete meetmete kaudu, mis hõlmavad rikkumiste ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või valesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral haldus- või rahalisi karistusi vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012.
- (38) Selleks et tagada käesoleva määruse ühtsed rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et COSME programmi rakendamise eesmärgil vastu võtta iga-aastased tööprogrammid. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁴⁾. Mõned iga-aastastes tööprogrammides esitatud meetmed sisaldavad meetmete koordineerimist riigi tasandil. Sellega seoses tuleks kohaldada kõnealuse määruse artikli 5 lõiget 4.
- (39) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte näitajate täiendamise kohta, rahastamisvahendite teatavate konkreetsete üksikasjade muutmise kohta, soovituslike summade muutmise kohta rohkem kui 5 % võrra rahastamispaketi väärtusest iga üksikjuhtumi korral. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks ettevalmistustöö

⁽¹⁾ Euroopa parlamendi ja nõukogu 11. detsembrist 2013 määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020” aastateks 2014–2020 tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (Vt käesoleva ELT 104lk.).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembrist 2013 määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (Vt käesoleva ELT lk 320).

⁽³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (40) Õiguskindluse ja selguse huvides tuleks otsus nr 1639/2006/EÜ kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Reguleerimisese

Artikkel 1

Programmi kehtestamine

Ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 luuakse liidu meetmete programm ettevõtete konkurentsivõime parandamiseks, milles pööratakse erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) („COSME programm”).

Artikkel 2

Määratlus

Käesoleva määruse tähenduses on VKE soovitusel 2003/361/EÜ määratletud mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja.

Artikkel 3

Üldeesmärgid

1. Pöörates erilist tähelepanu liidus asutatud VKEde ja COSME programmis artikli 6 kohaselt osalevates kolmandates riikides asutatud VKEde erivajadustele, aitab COSME programm saavutada järgmisi üldeesmärke:

- a) suurendada liidu ettevõtete, eelkõige VKEde konkurentsivõimet ning jätkusuutlikkust;
- b) soodustada ettevõtluskultuuri ning edendada VKEde asutamist ja kasvu.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamist mõõdetakse järgmiste näitajatega:

- a) VKEde jätkusuutlikkus;
- b) nii uute kui ka olemasolevate VKEde asjatu haldus- ja regulatiivse koormuse muutumine;
- c) liidus või väljapoole liitu eksportivate VKEde osakaalu muutumine;
- d) VKEde kasvu muutumine;

- e) füüsilisest isikust ettevõtjaks saada soovivate liidu kodanike osakaalu muutumine.

3. Üksikasjalik loetelu COSME programmi näitajatest ja eesmärkidest on esitatud lisas.

4. COSME programm toetab strateegia „Euroopa 2020” elluviimist ning aitab kaasa aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärgi saavutamisele. COSME programm aitab eelkõige kaasa tööhõivet käsitleva peamise eesmärgi täitmisele.

II PEATÜKK

Erieesmärgid ja tegevusvaldkonnad

Artikkel 4

Erieesmärgid

1. COSME programmi erieesmärgid on järgmised:

- a) parandada VKEde juurdepääsu omakapitali ja laenude vormis rahastamisele;
- b) parandada juurdepääsu turgudele, eriti liidu piires, kuid ka üleilmsel tasandil;
- c) parandada liidu ettevõtete, eriti VKEde, konkurentsivõime ning jätkusuutlikkuse raamtingimusi, sealhulgas turismisektoris;
- d) edendada ettevõtlust ja ettevõtluskultuuri.

2. COSME programmi rakendamisel edendatakse ettevõtete vajadust kohaneda vähesaastava, kliimamuutusele vastupanuvõimelise ning ressursi- ja energiatõhusa majandusega.

3. COSME programmi mõju mõõtmiseks lõikes 1 osutatud erieesmärkide saavutamise suhtes kasutatakse lisas sätestatud näitajaid.

4. Artiklis 13 osutatud iga-aastastes tööprogrammides sätestatakse üksikasjalikult kõik COSME programmi alusel elluviidavad meetmed.

Artikkel 5

Eelarve

1. Rahastamispakett COSME programmi rakendamise on 2 298,243 miljonit eurot jooksevhindades, millest vähemalt 60 % eraldatakse rahastamisvahenditele.

Iga-aastased eraldised määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt kindlaks vastavalt mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud piirmääradele.

2. Käesoleva määrusega kehtestatud rahastamispaketist võib katta ka kulusid, mis on seotud COSME programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistegevusega. Eelkõige kaetakse sellest kulutõhusal viisil uuringuid, ekspertide kohtumisi, teavitamist ja teabevahetust, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamist ettevõtetele, kui need on seotud

COSME programmi üldeesmärkidega, teabe töötlemise ja vahetamise jaoks mõeldud IT-võrkudega seotud kulused ning kõiki muid kuluseid tehnilisele ja haldusabile, mida komisjon COSME programmi juhtimisel vajab.

Kõnealused kulud ei tohi moodustada rohkem kui 5 % rahastamispaketist.

3. COSME programmi rahastamispaketis eraldatakse soovituslike summadena rahastamispaketi väärtusest 21,5 % artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud erieesmärgiks, 11 % artikli 4 lõike 1 punktis c osutatud erieesmärgiks ning 2,5 % artikli 4 lõike 1 punktis d osutatud erieesmärgiks. Komisjon võib nendest soovituslikest summadest kõrvale kalduda, kuid mitte rohkem kui 5 % rahastamispaketi väärtusest iga üksikjuhtumi korral. Juhul kui selle piirmäära ületamine peaks osutuma vajalikuks, on komisjonil õigus võtta artikli 23 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte kõnealuste soovituslike summade muutmiseks.

4. COSME programmi jaoks eraldatud rahalistest vahenditest võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja meetmete vahel, mis on võetud otsuse nr 1639/2006/EÜ alusel. Vajaduse korral võib assigneeringuid sarnaste kulude katmiseks kajastada eelarves ka pärast 2020. aastat, et võimaldada selliste meetmete juhtimist, mida ei ole 31. detsembriks 2020 veel lõpule viidud.

Artikkel 6

Kolmandate riikide osalemine

1. COSME programmis võivad osaleda:

- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid, mis on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, kooskõlas EMP lepingus kehtestatud tingimustega, ning muud Euroopa riigid, kui lepingud ja menetlused seda võimaldavad;
- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid kooskõlas üldpõhimõtete ja -tingimustega, mis käsitlevad nimetatud riikide osalemist liidu programmides ja mis on kehtestatud asjaomastes raamkokkulepetes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või sarnastes dokumentides;
- c) Euroopa naabruspoliitika kohaldamisalasse kuuluvad riigid, kui lepingud ja menetlused seda võimaldavad ning kooskõlas üldpõhimõtete ja -tingimustega, mis käsitlevad nimetatud riikide osalemist liidu programmides ja mis on kehtestatud asjaomastes raamkokkulepetes, assotsieerimislepingute protokollides ja assotsiatsiooninõukogu otsustes.

2. Lõikes 1 osutatud riigis asutatud üksus võib osaleda COSME programmi osades, kui kõnealune riik osaleb COSME programmis tingimuste kohaselt, mis on kehtestatud lõikes 1 kirjeldatud vastavates kokkulepetes.

Artikkel 7

Mitteosalevate riikide üksuste osalemine

1. COSME programmi nendes osades, milles artiklis 6 osutatud kolmas riik ei osale, võivad osaleda kõnealuses riigis asutatud üksused. COSME programmi meetmetes võivad osaleda ka muudes kolmandates riikides asutatud üksused.

2. Lõikes 1 osutatud üksustel ei ole õigust saada liidult rahalisi vahendeid, välja arvatud juhul, kui see on COSME programmi jaoks hädavajalik, eelkõige seoses liidu ettevõtete konkurentsivõime ja turulepääsuga. See erand ei kehti kasumit taotlevatele üksustele.

Artikkel 8

Meetmed VKEdes rahastamisele juurdepääsu parandamiseks

1. Komisjon toetab meetmeid, mille eesmärk on lihtsustada ja parandada VKEdes juurdepääsu rahastamisele nende asutamise, kasvu ja ülemineku etapis ning mis täiendavad VKEdele ette nähtud rahastamisvahendite kasutamist liikmesriikides riigi ja piirkondlikul tasandil. Täiendavuse tagamiseks kooskõlastatakse sellised meetmed põhjalikult ühtekuuluvuspoliitika raames, Horisont 2020 programmi alusel ja riigi või piirkondlikul tasandil võetavate meetmetega. Niisuguste meetmete eesmärk on stimuleerida nii omakapitali kui ka laenu abil rahastamise kasutamist ja pakkumist, mis võib hõlmata stardiraha, investoorite kaudu rahastamist ja kvaasiomakapitali kaudu rahastamist, tingimuse, et selleks on turunõudlus ja välistades samal ajal ettevõtete odavat ülesostmist nende vara müümiseks.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud meetmetele võib tingimuse, et selleks on olemas turunõudlus, anda liidu toetust ka meetmetele, mis parandavad piiriülest ja mitut riiki kaasavat rahastamist, aidates sellega VKEdel muuta oma äritegevust rahvusvaheliseks, järgides seejuures liidu õigust.

Tingimuse, et selleks on olemas turunõudlus, võib komisjon kaaluda ka võimalust arendada välja innovatiivseid rahastamismehhanisme, näiteks ühisrahastamisprojekte.

3. Lõikes 1 osutatud meetmete üksikasjad on sätestatud artiklis 17.

Artikkel 9

Turulepääsu lihtsustavad meetmed

1. Liidu ettevõtete konkurentsivõime ja turulepääsu jätkuvaks parandamiseks võib komisjon toetada meetmeid, mille abil lihtsustatakse VKEdes pääsu siseturule, näiteks teabe levitamist (kaasa arvatud digitaalteenuste kaudu) ja teadlikkuse suurendamist muu hulgas liidu programmide, õiguse ja standardite.

2. Konkreetsete meetmetega püütakse lihtsustada VKEde pääsu väljaspool liitu asuvatele turgudele. Sellised meetmed võivad sisaldada teabe esitamist olemasolevate turulepääsu tõkete ja ärivõimaluste, riigihangete ja tolliprotseduuride kohta ning tugiteenuste osutamise parandamist prioriteetsete kolmandate riikide standardite ja intellektuaalomandi õiguste küsimustes. Kõnealused meetmed täiendavad, kuid ei dubleeri liikmesriikide põhilisi kaubandust edendavaid tegevusi.

3. COSME programmi meetmete eesmärk võib olla soodustada rahvusvahelist koostööd, sealhulgas tööstusküsimusi ja õiguslikku reguleerimist puudutavaid dialooge kolmandate riikidega. Konkreetsete meetmetega võidakse püüda vähendada erinevusi liidu ja muude riikide tooteid käsitlevate õigusraamistike vahel, et aidata kaasa ettevõtlus- ja tööstuspoliitika arendamisele ja ettevõtluskeskkonna parandamisele.

Artikkel 10

Ettevõtlusvõrgustik Enterprise Europe

1. Komisjon toetab ettevõtlusvõrgustikku Enterprise Europe („ettevõtlusvõrgustik”), et osutada integreeritud ettevõtluse tugiteenuseid liidu VKEdele, kes soovivad uurida siseturu ja kolmandate riikide võimalusi. Ettevõtlusvõrgustiku kaudu võetavad meetmed võivad hõlmata järgmist:

- a) teabe- ja nõustamisteenuste osutamine liidu algatuste ja õiguse kohta; juhtimissuutlikkuse parandamise toetamine, et suurendada VKEde konkurentsivõimet; VKEde finantseerimise parandamiseks antav toetus, sealhulgas teabe- ja nõustamisteenused rahastamisvõimaluste, rahastamisele juurdepääsu ja sellega seotud koolitus- ja mentorluskavade kohta; meetmed parandamiseks VKEde juurdepääsu energiatõhususe, kliima- ja keskkonnaalastele teadmistele; ning liidu rahastamisprogrammide ja rahastamisvahendite (sealhulgas Horisont 2020 programmi koostöös riiklike kontaktasutuste ja struktuurifondidega) tutvustamine;
- b) piiriülese ettevõtluskoostöö, teadus- ja arendustegevuse, tehnoloogia- ja teadmussirde ning tehnoloogia ja innovatsiooni partnerluste hõlbustamine;
- c) VKEde ja komisjoni vahelise suhtluskanali pakkumine.

2. Ettevõtlusvõrgustikku võib kasutada ka teenuste osutamiseks muude liidu programmide, näiteks Horisont 2020 programmi alusel, sealhulgas sihtotstarbelised nõustamisteenused, millega innustatakse VKEsid osalema muudes liidu programmides. Komisjon tagab, et ettevõtlusvõrgustiku erinevaid rahalisi vahendeid koordineeritakse tõhusalt ning et ettevõtlusvõrgustiku poolt muude liidu programmide alusel osutatavaid teenuseid rahastatakse kõnealustest programmidest.

3. Ettevõtlusvõrgustiku rakendamist kooskõlastatakse tihedalt liikmesriikidega, vältimaks tegevuse dubleerimist vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele.

Komisjon hindab ettevõtlusvõrgustiku puhul selle tõhusust, juhtimist ja kvaliteetsete teenuste osutamist kogu liidus.

Artikkel 11

Meetmed liidu ettevõtete, eriti VKEde konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse raamtingimuste parandamiseks

1. Komisjon toetab meetmeid, mille abil parandatakse liidu ettevõtete, eelkõige VKEde konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse raamtingimusi, et suurendada liidu ettevõtete konkurentsivõimet, jätkusuutlikkust ja kasvu edendavate riiklike ja piirkondlike poliitikate tõhusust, ühtekuuluvust, kooskõlastatust ja järjepidevust.

2. Komisjon võib toetada konkreetseid meetmeid, et parandada ettevõtete, eelkõige VKEde raamtingimusi asjatu haldus- ja regulatiivse koormuse vähendamise ja ärahoidmise kaudu. Sellised meetmed võivad sisaldada asjaomaste liidu õiguse poolt VKEdele osutatava mõju korrapäraselt hindamist, kasutades vajaduse korral tulemustabelit, sõltumatute eksperdirühmade toetamist ning teabe ja heade tavade vahetamist, sealhulgas VKE-testi süsteemse kohaldamise kohta liidu ja liikmesriigi tasandil.

3. Komisjon võib toetada meetmeid, mille eesmärk on töötada välja uusi konkurentsivõime ja ettevõtluse arendamise strateegiaid. Sellisteks meetmeteks võivad olla muu hulgas:

- a) meetmed, mille abil parandatakse ettevõtete konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust mõjutava poliitika väljatöötamist, elluviimist ja hindamist, sealhulgas jagades häid tavasid raamtingimuste ja maailmatasemel klastrite juhtimise ja äriõigustike juhtimise osas ning edendades klastrite ja äriõigustike seas rahvusvahelist koostööd, jätkusuutlike toodete, teenuste, tehnoloogiate ja protsesside arendamist, ning ressursi- ja energiatõhusust ja ettevõtjate sotsiaalset vastutust;
- b) konkurentsivõime poliitika rahvusvahelisi aspekte käsitlevad meetmed, milles keskendutakse eelkõige poliitikaalasele koostööle liikmesriikide, teiste COSME programmis osalevate riikide ja liidu üleilmsete kaubanduspartnerite vahel;
- c) meetmed, mille abil parandatakse VKE-poliitika väljatöötamist, poliitikakujundajate koostööd, vastastikust hindamist ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel, võttes vajaduse korral arvesse olemasolevaid tõendeid ja sidusrühmade seisukohti ning eelkõige selleks, et lihtsustada VKEde jaoks liidu programmidele ja meetmetele juurdepääsu kooskõlas SBA tegevuskavaga.

4. Komisjon võib koordineerimise edendamise kaudu toetada liikmesriikides võetavaid meetmeid, mille eesmärk on kiirendada turupotentsiaaliga konkurentsivõimeliste valdkondade tekkimist. Selline toetus võib sisaldada meetmeid, mille abil edendatakse heade tavade vahetamist ning tehakse kindlaks ettevõtete, eelkõige VKEde poolt nõutavad oskused ja koolitusnõuded, eelkõige e-oskused. See võib sisaldada ka meetmeid, mille abil innustatakse uute ärimudelite kasutuselevõttu ja VKEde koostööd uutes väärtusahelates ning asjakohaste ideede kommerts-kasutust uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks.

5. Komisjon võib täiendada liikmesriikide meetmeid, mille abil tõhustatakse liidu VKEde konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust märkimisväärsel kasvupotentsiaaliga valdkondades, eelkõige neis, kus VKEdele on suur osakaal, näiteks turismisektoris. Sellised tegevused võivad sisaldada liikmesriikidevahelise koostöö edendamist, eelkõige heade tavade vahetamise kaudu.

Artikkel 12

Ettevõtlust edendavad meetmed

1. Komisjon aitab edendada ettevõtlust ja ettevõtluskultuuri, parandades ettevõtluse arengut mõjutavaid raamtingimusi, sealhulgas vähendades takistusi ettevõtete asutamisele. Komisjon toetab ettevõtluskeskkonda ja -kultuuri, mis on soodne jätkusuutlikele ettevõtetele, idufirmadele, ettevõtete kasvule, äritegevuse üleminekule ja teise võimaluse andmisele (uuesti alustamisele) ning samuti harg- ja kõrvalettevõtetele.

2. Erilist tähelepanu pööratakse potentsiaalsetele, uutele ja noortele ettevõtjatele ning naisettevõtjatele, samuti muudele konkreetsetele sihtrühmadele.

3. Komisjon võib võtta meetmeid, näiteks uute ettevõtjate liikuvusprogramme, et parandada uute ettevõtjate suutlikkust arendada oma ettevõtlusalast oskusteavet, oskusi ja hoiakuid ning parandada oma tehnoloogilist suutlikkust ja ettevõtte juhtimise alaseid oskusi.

4. Komisjon võib toetada liikmesriikide meetmeid, mille abil arendada ja soodustada ettevõtlusalast haridust, koolitust, oskusi ja hoiakuid, eelkõige potentsiaalsete ja uute ettevõtjate hulgas.

III PEATÜKK

COSME programmi rakendamine

Artikkel 13

Iga-aastased tööprogrammid

1. COSME programmi rakendamiseks võtab komisjon kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega vastu iga-aastased tööprogrammid. Iga-aastase tööprogrammiga rakendatakse käesolevas määruses sätestatud eesmärgid ja selles esitatakse üksikasjalikult:

- a) rahastatavate meetmete kirjeldus, iga meetme taotletavad eesmärgid, mis peavad vastama artiklites 3 ja 4 sätestatud üld- ja erieesmärkidele, eeldatavad tulemused, rakendamismeetod, igale meetmele eraldatava summa suurus, kõigi meetmete kogusumma, orienteeruv rakendamise ajakava ja makseprofiil;
- b) iga meetme asjakohased kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, mille abil analüüsida ja jälgida asjaomase meetme tulemuste ja eesmärkide saavutamise tõhusust;
- c) toetuste ja seonduvate meetmete puhul peamised hindamiskriteeriumid, mis kehtestatakse selliselt, et tagada COSME programmi taotletavate eesmärkide parim saavutamine, ning kaasrahastamise ülemmäär;
- d) eraldi üksikasjalik peatükk, milles käsitletakse rahastamisvahendeid ja kajastatakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 17 määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohast teavitamise kohustust, sealhulgas rahastamisvahendite puhul rahastamispaketi eeldatavat jaotamist vastavalt käesoleva määruse artiklites 18 ja 19 osutatud omakapitalirahastu ja kasvu eesmärgil ja laenu tagamisrahastu vahel ja muu hulgas teavet tagatise taseme kohta ja seost Horisont 2020 programmiga.

2. Komisjon rakendab COSME programmi määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaselt.

3. COSME programmi rakendamisel tagatakse, et toetatavates meetmetes võetakse arvesse edasise arengusuundumusi ja vajadusi, eriti pärast artikli 15 lõikes 3 osutatud vahehindamist, ning et need oleksid arenevaid turge, majandust ja ühiskonna muutusi silmas pidades asjakohased.

Artikkel 14

Toetusmeetmed

1. Lisaks artiklis 13 osutatud iga-aastaste tööprogrammide meetmetele võtab komisjon korrapäraselt toetusmeetmeid, mis hõlmavad muu hulgas järgmist:

- a) sektoripõhiste ja sektorivaheliste konkurentsiküsimuste analüüsi ja järelevalve parandamine;
- b) heade tavade ja käsitlusviiside kindlakstegemine ja levitamine ning edasiarendamine;
- c) kehtivate õigusaktide toimivuskontroll ja ettevõtete konkurentsivõime seisukohalt eriti oluliste uute liidu meetmete mõju hindamine, et teha kindlaks kehtiva õiguse lihtsustamist vajavad valdkonnad ja tagada, et VKEde koormust minimeeritakse valdkondades, kus kavandatakse uusi seadusandlikke meetmeid;

d) ettevõtteid, eelkõige VKEsid, tööstuspoliitikat ja konkurentsivõimet käsitlevaid meetmeid mõjutavate õigusaktide hindamine;

e) selliste ühtsete ja kasutajasõbralike e-süsteemide edendamine, millega pakutakse teavet VKEde jaoks asjakohaste programmide kohta, tagades samal ajal, et need ei dubleeri olemasolevaid portaale.

2. Kõnealuste toetusmeetmete kogumaksumus ei ületa 2,5 % COSME programmi rahastamispaketist.

Artikkel 15

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon teostab COSME programmi rakendamise ja juhtimise üle järelevalvet.

2. Komisjon koostab igal aastal järelevalvearuande, milles uurib toetatud meetmete tõhusust ja tulemuslikkust rahalise rakendamise, tulemuste, kulude ja võimaluse korral ka mõju seisukohast. Aruandes esitatakse teave toetuse saajate kohta, võimaluse korral iga konkursikutse puhul, kliimakulutuste summa ja kliimamuutustealastele eesmärkidele antud toetuse mõju kohta, asjaomased andmed laenu tagamisrahastu poolt antud üle ja alla 150 000 euro suuruste laenude kohta, niivõrd kui sellise teabe kogumine ei tekita ettevõtetele, eelkõige VKEdele, põhjendamatut halduskoormust. Järelevalvearuandes esitatakse aastaaruanne iga rahastamisvahendi kohta, nagu on nõutud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 140 lõikes 8.

3. Hiljemalt 2018. aastaks koostab komisjon vahepealse hindamisaruande, mis käsitleb kõikide COSME programmi alusel toetatud meetmete eesmärkide täitmist (hõlmab nii tulemusi kui ka mõju), vahendite kasutamise tõhusust ja selle lisaväärtust Euroopa jaoks, et sellest lähtuvalt teha otsus meetmete jätkamise, muutmise või lõpetamise kohta. Vahepeelses hindamisaruandes käsitletakse ka lihtsustamise ulatust, selle sisemist ja välist ühtekuuluvust, kõikide eesmärkide jätkuvat asjakohasust ning meetmete osa liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu prioriteetides. Aruandes võetakse arvesse eelmiste meetmete pikaajalise mõju hindamise tulemusi ning aruannet arvestatakse järgneva meetme võimaliku jätkamise, muutmise või lõpetamise üle otsustamisel.

4. Komisjon koostab lõpliku hindamisaruande meetmete pikaajalisema mõju ja mõju jätkusuutlikkuse kohta.

5. Kõik toetuste saajad ja teised asjaosalised, kes on saanud käesoleva määruse alusel liidu rahalisi vahendeid, esitavad komisjonile asjaomaste meetmete järelevalve ja hindamise võimaldamiseks asjakohased andmed ja vajaliku teabe.

6. Komisjon esitab lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud aruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teeb need avalikkusele kättesaadavaks.

IV PEATÜKK

Finantssätted ja rahalise abi vormid

Artikkel 16

Rahalise abi vormid

COSME programmi raames antavat liidu rahalist abi võib rakendada kaudselt, delegeerides eelarve täitmise ülesanded määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punktis c loetletud üksustele.

Artikkel 17

Rahastamisvahendid

1. COSME programmi rahastamisvahendeid, mis on loodud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 VIII jaotise kohaselt, kasutatakse eesmärgiga lihtsustada VKEde juurdepääsu rahastamisele nende asutamise, kasvu ja ülemineku etapis. Rahastamisvahendite hulka kuuluvad omakapitalirahastu ja laenu tagamisrahastu. Vahendite eraldamisel nendele rahastutele võetakse arvesse finantssvahendajate nõudlust.

2. VKEde rahastamisvahendeid võib vajaduse korral kombineerida ja täiendada:

a) muude rahastamisvahenditega, mille on kehtestanud liikmesriigid ja nende korraldusasutused ja mida rahastatakse riiklikest või piirkondlikest fondidest või struktuurifondide toimingute kontekstis määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 38 lõike 1 punkti a kohaselt;

b) muude rahastamisvahenditega, mille on kehtestanud liikmesriigid ja nende korraldusasutused ja mida rahastatakse riiklikest või piirkondlikest programmidest väljaspool struktuurifondide toiminguid;

c) liidu rahastatavate toetustega, sealhulgas käesoleva määruse alusel antavate toetustega.

3. Vastavalt artiklites 18 ja 19 osutatud omakapitalirahastu kasvu eesmärgil ja laenu tagamisrahastu võivad täiendada VKEdele ette nähtud rahastamisvahendite kasutamist liikmesriikide poolt liidu ühtekuuluvuspoliitika raames.

4. Omakapitalirahastu kasvu eesmärgil ja laenu tagamisrahastu võivad vajaduse korral ühendada rahalised vahendid liikmesriikidega ja/või piirkondadega, kes soovivad panna nendesse osa struktuurifondide vahenditest, mis on neile eraldatud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 38 lõike 1 punkti a kohaselt.

5. Rahastamisvahenditega võidakse toota vastuvõetavat kasu, et täita teiste partnerite või investorite eesmärgi. Omakapitalirahastu kasvu eesmärgil võib kasutada ka allutatud kohustusi, kuid peab üritama säilitada liidu eelarvest eraldatud varade väärtust.

6. Omakapitalirahastut kasvu eesmärgil ja laenu tagamisraha-
stut rakendatakse määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 VIII
jaotise ja komisjoni delegeeritud määruse (EL, Euratom)
nr 1268/2012 ⁽¹⁾ kohaselt.

7. Kõnealuse COSME programmi rahastamisvahendite aren-
damisel ja rakendamisel lähtutakse vastastikusest täiendavusest
ja ühtekuuluvusest Horisont 2020 programmi alusel VKEd
jaoks loodud rahastamisvahenditega.

8. Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 60 lõike 1
kohaselt tagavad üksused, kellele on delegeeritud rahastamisva-
hendite rakendamine, liidu vahendite haldamisel liidu tegevuse
nähtavuse. Selleks tagab volitatud üksus, et finantsvahendajad
teavitavad lõplikke vahendite saajaid selgesõnaliselt sellest, et
rahastamine osutus võimalikuks COSME programmi rahastamis-
vahendite toetuse kaudu. Komisjon tagab, et vahendite saajatega
seotud teabe tagantjärele avalikustamine kooskõlas määruse (EL,
Euratom) nr 966/2012 artikli 60 lõike 2 punktiga e on võima-
likele lõplikele vahendite saajatele kergesti kättesaadav.

9. Tagasimaksed, mis on loodud otsuse nr 1639/2006/EÜ
alusel moodustatud suure kasvupotentsiaaliga ja innovaatiliste
VKEde süsteemi rahastu teise osa poolt ja mis laekuvad pärast
31. detsembrist 2013, eraldatakse määruse (EL, Euratom)
nr 966/2012 artikli 21 lõike 4 kohaselt sihtotstarbeliselt käes-
oleva määruse artiklis 18 osutatud omakapitalirahastule kasvu
eesmärgil.

10. Rahastamisvahendeid rakendatakse kooskõlas asjaomaste
liidu riigiabi eeskirjadega.

Artikkel 18

Omakapitalirahastu kasvu eesmärgil

1. Omakapitalirahastut kasvu eesmärgil (EFG) rakendatakse
liidu ühtse omakapitali rahastamisvahendina, mis toetab liidu
ettevõtete kasvu ning teadus tegevust ja innovatsiooni alates
varasest etapist (sh stardikapital) kuni kasvufaasini. Liidu ühtset
omakapitali toetatakse rahaliselt Horisont 2020 programmist ja
COSME programmist.

2. EFGga toetatakse fonde, mis pakuvad riskikapitali ja vahe-
rahastamist, nagu näiteks allutatud ja osaluslaene, laienevatele ja
kasvufaasis ettevõtetele, eelkõige sellistele, mis tegutsevad
piiriülel, võimaldades samas teha investeeringuid esmaetapi
fondidesse koos Horisont 2020 programmi alusel toimuva

teadustegevuse ja innovatsiooni omakapitalirahastuga ning anda
ühisinvesteeringu võimalusi investorite võrgule. Esmaetapi
investeeringute puhul ei ületa EFG investeering 20 % liidu kogu-
investeeringust, välja arvatud mitmeetapiliste fondide ja fondi-
fondide puhul, kus EFG ning teadustegevuse ja innovatsiooni
omakapitalirahastu vahendeid Horisont 2020 programmi alusel
antakse proportsionaalselt, lähtudes nende fondide investee-
rimispoliitikast. Komisjon võib muutuvatest turuoludest lähtu-
valt otsustada muuta 20 % künnist. Nimetatud rakendusaktid
võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud hindamis-
menetlusega.

3. EFG ja Horisont 2020 programmi põhine teadustegevuse
ja innovatsiooni omakapitalirahastu kasutavad sama rakendus-
mehhanismi.

4. EFG toetust antakse investeeringuna ühes järgmises nime-
tatud vormis:

- a) investeeringud otse Euroopa Investeeringufondilt või muudelt
üksuselt, kellele EFG rakendamine komisjoni nimel usalda-
takse, või
- b) fondifondide või investeeringuvahendite kaudu, mis investee-
rivad piiriülel ja mille on loonud Euroopa Investeeringus-
fond või muud üksused (sealhulgas era- või avaliku sektori
juhid), kellele on komisjoni nimel usaldatud EFG rakenda-
mine, koos erasektori ja/või avaliku sektori finantseerimis-
asutuste investoritega.

5. EFG investeerib vahendavatesse riskikapitalifondidesse,
sealhulgas fondifondidesse, võimaldades investeeringud VKEdel,
tavaliselt nende laienemise ja kasvu etapis. EFG kaudu tehtavad
investeeringud on pikaajalised, st et riskikapitalifondides
võetakse tavaliselt 5–15-aastane positsioon. Igal juhul ei ületa
EFG kaudu tehtud investeeringud 20 aastat kuupäevast, mil
komisjon ja üksus, kellele rakendamine usaldati, allkirjastasid
omavahelise kokkuleppe.

Artikkel 19

Laenu tagamisraha

1. Laenu tagamisraha (LGF) annab

- a) edasigarantiisid ja muid tagatisskeemide riskijagamise kokku-
leppeid, sealhulgas vajaduse korral kaastagatist;
- b) otsetagatist ja muid riskijagamise kokkuleppeid teiste finants-
vahendajatega, kes täidavad lõikes 5 osutatud abikõlblikkuse
kriteeriume.

⁽¹⁾ Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL)
nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu
määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu
üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju
(ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

2. LGFi rakendatakse osana liidu ühtsest laenuühendusest rahastamisvahendist liidu ettevõtete kasvuks ning teadustegevuseks ja innovatsiooniks, kasutades sama rakendusmehhanismi nagu Horisont 2020 programmi teadustegevuse ja innovatsiooni laenuühendi VKEdele ette nähtud nõudluspõhine osa (RSI II).

3. LGF koosneb järgmisest:

a) tagatised laenuühendite varal finantseerimisele (sh allutatud ja osaluslaenude, liisingu või pangatagatiste kaudu), mis vähendavad elujõuliste VKEde eriraskusi rahastamisele juurdepääsul, mille põhjustab kas arvatav kõrge riskitase või piisava tagatise puudumine;

b) VKEde laenurahaportfellide väärtpäberistamine, mille kaudu kaasatakse VKEdele täiendavat krediiti laenude rahastamiseks, kasutades sobivaid riskijagamise kokkuleppeid väljavalitud asutustega. Nende väärtpäberistamistehingute toetamise eeldusena kohustub kreditor andma suure osa niimoodi tekkivast likviidsusest mõistliku aja jooksul laenuühendite VKEdele. Kõnealuse uue laenuühendi varal rahastamise summa arvutatakse lähtuvalt tagatud portfelli riski suuruselt. Kõnealune summa ja ajavahemik kehtestatakse vastavalt iga kreditoriga eraldi peetud läbirääkimistele.

4. LGFi juhib komisjoni nimel Euroopa Investeeringufond või muu üksus, kellele LGFi rakendamine komisjoni nimel usaldatakse. LGFi kaudu antavate üksikute tagatiste lõpptähtaeg võib olla kuni kümme aastat.

5. LGFi abikõlblikkus määratakse kindlaks iga finantsvahendaja puhul eraldi, tuginedes tema tegevusele ja arvestades seda, kui tõhusalt aidatakse VKEdele saada juurdepääsu rahastamisele oma elujõuliste projektide elluviimiseks. LGFi võivad kasutada äritegevust toetavad finantsvahendajad muu hulgas materiaalse ja immateriaalse põhivara ning käibekapitali soetamise ja äritegevuse ülemineku rahastamiseks. Kriteeriumid, mis on seotud VKEde laenurahaportfellide väärtpäberistamisega, hõlmavad nii üksik- kui ka mitme partneriga tehinguid ja mitme riigi vahelisi tehinguid. Abikõlblikkus põhineb headel turutaval, eelkõige krediitkvaliteedi hindamise ja väärtpäberistatud portfelli riskiga seotud riski hajutamise osas.

6. Välja arvatud väärtpäberistatud portfellis sisalduvate laenude osas, katab laenuühendite rahastuse laene kuni 150 000 euro ulatuses ning tagasimakse miinimumtähtajaks on 12 kuud. LGF katab ka üle 150 000 euro suurusi laene, kui COSME programmi kohaselt abikõlblikud VKEed ei täida Horisont 2020 programmi laenuühendite VKEdele ette nähtud osa abikõlblikkuse kriteeriume, tagasimakse miinimumtähtajaga 12 kuud.

Kõnealust künnist ületavate laenude puhul vastutavad finantsvahendajad selle eest, et näidata, kas VKE on Horisont programmi 2020 laenuühendite VKEdele ettenähtud osa jaoks abikõlblik.

7. Laenuühendite rahastuse loetakse selliselt, et oleks võimalik esitada aruandeid toetust saanud VKEde arvu ja laenude mahu kohta.

Artikkel 20

Liidu finantshuve kaitse

1. Komisjon võtab asjakohased meetmed tagamaks, et käesoleva määruse kohaselt rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vältimise meetmete kohaldamisega ning tõhusa kontrolliga, ja kui avastatakse rikkumine, siis alusetult makstud summade tagasinõudmisega või vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate rahaliste ja halduskaristustega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida nii dokumentide alusel kui ka kohapeal kõiki toetuste saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid ning muid kolmandaid pooli, kes on saanud käesoleva määruse alusel liidu rahalisi vahendeid.

3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib korraldada juurdusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmises (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ ja nõukogu määrmises (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽²⁾ sätestatud korras eesmärgiga teha kindlaks, kas toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või käesoleva määruse alusel rahastava lepinguga seoses esineb pettust, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöölepingud ning lepingud, toetuslepingud ja toetuse andmise otsused, mis tulenevad käesoleva määruse rakendamisest, sätteid, mis annavad komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile selgesõnaliselt õiguse selliseks auditeerimiseks ja juurdluseks vastavalt nende pädevusele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

V PEATÜKK

Komitee ja lõppsätted

Artikkel 21

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Kui on osutatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 22

Delegeeritud õigusaktid

1. Komisjonile antakse õigus võtta artikli 23 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte lisas sätestatud näitajate täiendamiseks, kui need näitajad võivad aidata mõõta COSME programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusamme.

2. Komisjonile antakse volitus võtta artikli 23 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse rahastamisvahendeid käsitlevaid teatavaid konkreetseid üksikasju. Kõnealusteks üksikasjadeks on EFG investeeringute osakaal liidu koguinvesteeringust esmaetapi riskikapitalifondides ja väärtpaberistatud laenuportfellide koosseis.

3. Komisjonil on õigus võtta artikli 23 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte artikli 5 lõikes 3 ette nähtud soovituslike summade muutmise kohta rohkem kui 5 % võrra rahastamispaketi väärtusest iga üksikjuhtumi korral, juhul kui selle piirmäära ületamine peaks osutama vajalikuks.

Artikkel 23

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 22 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 23. detsembrist 2013.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 22 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon võtab delegeeritud õigusakti vastu, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 22 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemisest Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 24

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Otsus nr 1639/2006/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2014.

2. Siiski kohaldatakse otsust nr 1639/2006/EÜ jätkuvalt selle alusel algatatud meetmete ja nende meetmetega seotud finantskohustuste suhtes kuni nende lõpuleviimiseni.

3. Artiklis 5 osutatud rahalistest vahenditest võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek käesoleva COSME programmi ja otsuse nr 1639/2006/EÜ alusel võetud meetmete vahel.

Artikkel 25

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 11. detsember 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
V. LEŠKEVIČIUS

LISA

ÜLD- JA ERIEESMÄRKIDE NÄITAJAD

Üldeesmärk:	1. Suurendada liidu ettevõtete, eelkõige VKEde konkurentsivõimet ning jätkusuutlikkust	
A. Mõjunäitaja ⁽¹⁾	Praegune olukord	Pikaajaline eesmärk ja vahe-eesmärk (2020)
A.1. VKEde jätkusuutlikkus	Mõõdetakse korrapäraselt, näiteks Eurobaromeetri uuringu kaudu	Keskkonnasäästlikke ehk keskkonnasõbralikke tooteid ⁽²⁾ tootvate liidu VKEde osakaalu suurenemine võrreldes lähteolukorraga (algse mõõtmise tulemus)
A.2. Nii uute kui ka olemasolevate VKEde asjatu haldus- ja regulatiivse koormuse muutumine ⁽³⁾	Uue VKE asutamiseks kuluv päevade arv 2012. aastal: 5,4 tööpäeva	Uue VKE asutamiseks kuluva päevade arvu oluline vähenemine
	Asutamise kulu 2012. aastal: 372 eurot	Asutamise keskmiste kulude oluline vähenemine liidus võrreldes lähteolukorraga
	Nende liikmesriikide arv, kus ettevõtte teatava tegevuse käivitamiseks ja sellega tegelemiseks vajaminevate litsentside ja lubade (sh keskkonnalubade) saamiseks kuluv aeg on üks kuu: 2	Nende liikmesriikide arvu oluline suurenemine, kus ettevõtte teatava tegevuse käivitamiseks ja sellega tegelemiseks vajaminevate litsentside ja lubade (sh keskkonnalubade) saamiseks kuluv aeg on üks kuu
	Nende liikmesriikide arv 2009. aastal, kellel on ühtne kontaktpunkt ettevõtluse alustamiseks, et ettevõtjad saaksid teostada kõik nõutud menetlused (näit registreerimine, maksud, käibemaks ja sotsiaalkindlustus) üheainsa halduskontaktpunkti kaudu, mis eksisteerib kas füüsiliselt (kontor) või virtuaalselt (internetis), või mõlemal kujul: 18	Ettevõtluse alustamiseks mõeldud ühtset kontaktpunkti omavate liikmesriikide arvu oluline suurenemine
A.3. Liidus või väljapoole liitu eksportivate VKEde osakaalu muutumine	25 % VKEdest tegelevad eksportimisega ja 13 % VKEdest ekspordivad liidust välja (2009) ⁽⁴⁾	Eksportivate VKEde osakaalu ja väljapoole liitu eksportivate VKEde osakaalu suurenemine võrreldes lähteolukorraga
Üldeesmärk:	2. Edendada ettevõtluskultuuri ning soodustada VKEde asutamist ja kasvu	
Mõjunäitaja	Praegune olukord	Pikaajaline eesmärk ja vahe-eesmärk (2020)
B.1. VKEde kasvu muutumine	2010. aastal moodustas VKEde osa liidu kogulisandväärtusest üle 58 %	VKEde toodangu (lisandväärtuse) ja töötajate arvu suurendamine võrreldes lähteolukorraga
	VKEde töötajate koguarv 2010. aastal: 87,5 miljonit (67 % erasektori töökohadest liidus)	
B.2. Füüsilisest isikust ettevõtjaks saada soovivate liidu kodanike osakaalu muutumine	Seda mõõdetakse Eurobaromeetri uuringuga iga kahe või kolme aasta tagant. Viimane olemasolev näitaja on 37 % 2012. aastal (45 % 2007. ja 2009. aastal)	Füüsilisest isikust ettevõtjaks saada soovivate liidu kodanike osakaalu suurenemine võrreldes lähteolukorraga

Erieesmärk:	Parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele omakapitali ja laenude vormis	
C. Kasvule suunatud rahastamisvahendid	Viimased teadaolevad tulemused (lähteolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
C.1. Laenuvahendi varal rahastamist kasutavate ettevõtete arv	31. detsembri 2012. aasta seisuga oli rahastamiseks kasutatud 13,4 miljardit eurot, mis jõudsid 219 000 VKEni (VKEde tagatissüsteem SMEG)	Kasutatud rahastamise väärtuse vahemik 14,3 miljardist eurost 21,5 miljardi euroni; COSME programmist saadavate tagatiste kaudu toetatavat rahastamist kasutavate ettevõtete arv vahemikus 220 000–330 000
C.2. COSME programmist saadavate riskikapitaliinvesteeringute arv ja investeeringute koguväärtus	31. detsembri 2012. aasta seisuga võeti kasutusele 2,3 miljardi euro ulatuses riskikapitalirahastamist 289 VKEle (suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike VKEde süsteem GIF)	Riskikapitalirahastamise koguväärtuse vahemik 2,6 miljardist eurost 3,9 miljardi euroni; COSME programmist riskikapitaliinvesteeringuid saavate ettevõtete arv vahemikus 360–540
C.3. Finantsvõimenduse määr	SMEGi süsteemi finantsvõimenduse määr on 1:32 GIFi finantsvõimenduse määr on 1:6,7	Võlainstrument 1:20 – 1:30; Omakapitaliinstrument 1:4 – 1:6 ⁽⁵⁾
C.4. EFG ja LGFi täiendavus	SMEGi tagatissüsteemi täiendavus: 64 % lõplikest toetuse saajatest märkis, et toetus oli vajaliku rahastamise leidmiseks äärmiselt oluline GIFi täiendavus: 62 % lõplikest GIFi toetuse saajatest märkis, et toetus oli vajaliku rahastamise leidmiseks äärmiselt oluline	Nende lõplike toetuse saajate osakaalu suurendamine, kes leiavad, et EFG või LGF võimaldavad rahastamist, mida nad ei oleks muude vahenditega saanud, võrreldes lähteolukorraga
Erieesmärk:	Parandada juurdepääsu turgudele, eriti liidu piires, kuid ka üleilmsel tasandil	
D. Rahvusvaheline tööstuskoostöö	Viimased teadaolevad tulemused (lähteolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
D.1. Liidu ja kolmandate riikide tööstustooted käsitlevate eeskirjade ühtlustamise tulemusel olukorra paranemisest tingitud juhtude arv	Hinnanguliselt on õigusalasest koostöös peamiste kaubanduspartneritega (USA, Jaapan, Hiina, Brasiilia, Venemaa, Kanada ja India) tehniliste eeskirjade puhul keskmiselt 2 märkimisväärse ühtlustamise seisukohast olulist valdkonda	Tehniliste eeskirjade puhul 4 olulist valdkonda, milles toimub märkimisväärne ühtlustamine peamiste kaubanduspartneritega (USA, Jaapan, Hiina, Brasiilia, Venemaa, Kanada, India)
E. Ettevõtlusvõrgustik Enterprise Europe	Viimased teadaolevad tulemused (lähteolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
E.1. Allkirjastatud partnerluslepingute arv	Allkirjastatud partnerluslepinguid: 2 475 (2012)	Allkirjastatud partnerluslepinguid: 2 500 aastas
E.2. Ettevõtlusvõrgustiku tunnustamine VKEde hulgas	Ettevõtlusvõrgustiku tunnustamist VKEde hulgas mõeldakse 2015. aastal	Ettevõtlusvõrgustiku suurem tunnustamine VKEde hulgas võrreldes lähteolukorraga
E.3. Klientide rahulolu määr (rahulolevate VKEde protsentuaalne osakaal, konkreetsete ettevõtlusvõrgustiku pakutavate teenuste lisaväärtus)	Klientide rahulolu määr (rahulolevate VKEde protsentuaalne osakaal, konkreetsete teenuste lisandväärtus): 78 %	Klientide rahulolu määr (rahulolevate VKEde protsentuaalne osakaal, konkreetsete teenuste lisandväärtus): > 82 %
E.4. Tugiteenuseid saavate VKEde arv	Tugiteenuseid saavate VKEde arv: 435 000 (2011)	Tugiteenuseid saavate VKEde arv: 500 000 aastas
E.5. Ettevõtlusvõrgustiku pakutavaid digitaalteenuseid (sealhulgas elektroonilisi teabeteenuseid) kasutavate VKEde arv	Aastas kasutab digitaalteenuseid 2 miljonit VKEd	Aastas kasutab digitaalteenuseid 2,3 miljonit VKEd

Erieesmärk:	Parandada liidu ettevõtete, eriti VKEde konkurentsivõime ning jätkusuutlikkuse raamtingimusi, sealhulgas turismisektoris	
F. Konkurentsivõime suurendamise meetmed	Viimased teadaolevad tulemused (läh-teolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
F.1. Vastu võetud lihtsustamismeetmete arv	5 lihtsustamismeedet aastas (2010)	Vähemalt 7 lihtsustamismeedet aastas
F.2. Õigusraamistiku eesmärgipäraseks muutmine	Alates 2010. aastast on algatatud toimivuskontrolle. Siiani on ainus asjakohane toimivuskontroll käimasolev katseprojekt mootorsõidukite tüübikinnituse kohta	Algatada COSME programmi kestuse jooksul kuni 5 toimivuskontrolli
F.3. Konkurentsivõime tagamise kontrolli kasutavate liikmesriikide arv	Konkurentsivõime tagamise kontrolli kasutavate liikmesriikide arv: 0	Konkurentsivõime tagamise kontrolli kasutavate liikmesriikide arvu oluline suurenemine
F.4. VKEde võetud ressursitõhususe meetmed (mis võivad hõlmata energiat, materjale või vett, ringlussevõttu jms)	Mõõdetakse korrapäraselt, näiteks Eurobaromeetri uuringu kaudu	Nende liidu VKEde osakaalu suurenemine, kes võtavad oma ressursitõhususe parandamiseks vähemalt ühe meetme (mis võib hõlmata energiat, materjale või vett, ringlussevõttu jms), võrreldes lähteolukorraga (algse mõõtmise tulemus) Nende liidu VKEde osakaalu suurenemine, kes kavatsevad rakendada iga kahe aasta tagant täiendavaid ressursitõhususe meetmeid (mis võivad hõlmata energiat, materjale või vett, ringlussevõttu jms), võrreldes lähteolukorraga (algse mõõtmise tulemus)
G. VKE-poliitika arendamine	Viimased teadaolevad tulemused (läh-teolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
G.1. VKE-testi kasutavate liikmesriikide arv	VKE-testi kasutavate liikmesriikide arv: 15	VKE-testi kasutavate liikmesriikide arvu oluline suurenemine
Erieesmärk:	Parandada liidu ettevõtete, eriti VKEde konkurentsivõime ning jätkusuutlikkuse raamtingimusi, sealhulgas turismisektoris	
H. Turism	Viimased teadaolevad tulemused (läh-teolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
H.1. Rahvusvahelistes koostööprojektides osalemine	2011. aastal kolm riiki projekti kohta	COSME programmist rahastatud rahvusvahelistes koostööprojektides osalevate liikmesriikide arvu suurenemine võrreldes lähteolukorraga
H.2. Nende sihtkohtade arv, mis on võtnud kasutusele Euroopa turismi tippsihtkohtade algatuse raames väljatöötatud säästliku turismiarenduse mudeli	Kokku nimetatud 98 Euroopa turismi tippsihtkohta (keskmiselt 20 aastas: 2007. aastal 10, 2008. aastal 20, 2009. aastal 22, 2010. aastal 25 ja 2011. aastal 21)	Üle 200 sihtkoha on võtnud kasutusele Euroopa turismi tippsihtkohtade algatuse raames väljatöötatud säästliku turismiarenduse mudeli (igal aastal ligikaudu 20)
I. Uued äriühendused	Viimased teadaolevad tulemused (läh-teolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
I.1. Uute toodete/teenuste arv turul	Mõõdetakse korrapäraselt (Seni piirdus see tegevus vähesel määral)	Uute toodete/teenuste koguarvu suurenemine võrreldes lähteolukorraga (algse mõõtmise tulemus)

Erieesmärk:	Edendada ettevõtlust ja ettevõtluskultuuri	
J. Ettevõtluse toetamine	Viimased teadaolevad tulemused (läh-teolukord)	Pikaajaline eesmärk (2020)
J.1. Programmi kaudu kindlaks määratud headel tavalisel põhinevaid ettevõtluslahendusi rakendavate liikmesriikide arv	Ettevõtluslahendusi rakendavate liikmesriikide arv: 22 (2010)	Ettevõtluslahendusi rakendavate liikmesriikide arvu oluline suurenemine
J.2. Potentsiaalsetele, noortele ja uutele ettevõtjatele ning naisettevõtjatele, samuti muudele konkreetsetele sihtrühmadele suunatud ettevõtluslahendusi rakendavate liikmesriikide arv	Praegu osaleb Euroopa juhendajate võrgustikus naisettevõtjate toetuseks 12 liikmesriiki. Praegu on 6 liikmesriigil ja 2 piirkonnal oma konkreetne ettevõtlushariduse strateegia, 10 liikmesriiki on lisanud ettevõtlusharidusega seotud riiklikud eesmärgid laiematesse pidevõppe strateegiatesse ning 8 liikmesriigis on praegu ettevõtluse strateegiad arutlusel	Potentsiaalsetele, noortele ja uutele ettevõtjatele ning naisettevõtjatele, samuti muudele konkreetsetele sihtrühmadele suunatud ettevõtluslahendusi rakendavate liikmesriikide arvu oluline suurenemine võrreldes lähteolukorraga

(¹) Need näitajad osutavad ettevõtlus- ja tööstuspoliitika valdkonna arengule. Komisjon ei ole eesmärkide täitmise eest ainuvastutav. Kõnealuses valdkonnas mõjutavad tulemusi ka mitmesugused tegurid, mida komisjon mõjutada ei saa.

(²) Keskkonnasäästlikud tooted ja teenused on need, mille peamine ülesanne on vähendada keskkonnamohtu ja minimeerida saastust ja ressursse. Samuti hõlmavad need keskkonnasõbralike tunnustega (ökodisainiga, ökomärgisega, orgaaniliselt toodetud ja suures osas ringlussevõetava sisuga) tooteid. Allikas: Eurobaromeetri kiiruuring nr 342 „SMEs, Resource Efficiency and Green Markets”.

(³) Nõukogu 31. mai 2011. aasta järeldestes kutsuti liikmesriike muu hulgas üles vähendama 2012. aastaks uue ettevõtte asutamiseks kuluvat päevade arvu kolme päevani ja kulu 100 euronit ning 2013. aasta lõpuks ettevõtte teatava tegevuse käivitamiseks ja sellega tegelemiseks vajaminevate litsentside ja lubade saamiseks kuluvat aega kolme kuuni.

(⁴) „Internationalisation of European SMEs”, EIM, 2010, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf

(⁵) COSME programmi eluea jooksul saab liidu eelarvest pärit 1 eurost 20–30 eurot rahastamist ja 4–6 eurot omakapitali investeeringuid.